

Inhoudstafel.

<i>Ten Geleide</i>	XI
Biologische synthesis. — De indeeling voor elke periode. — De hulp der niet-Antwerpsche studiën. — De toestand der Antwerpsche geschiedschrijving. — De bewerking der eerste periode van de Antwerpsche geschiedenis.	
I. — De Bakermat	1
Het grondgebied Antwerpen. — Zijn geologische wording: de tertiaire landruggen; de Schelde-doorbraak; de kleinere doorbraken van Schijn en Potvliet. — De hooge gronden van Deurne en Burcht. De oever: werplanden, bergen, hillen. De waterlanden in het omliggende.	
II. — De Voorouders	7
Vóór-Frankische namen? — Het bedrog der Romeinsche oudheden. — De Frankische colonisatie. — S. Eligius, S. Amandus. — Het Castellum van Rohingus. — S. Willibrords. Algemeene gebeurtenissen na Karel den Grooten. — <i>Andoverpum oppidum</i> verbrand door de Noormannen, 836. — Tractaat van Verdun, 843. Einde van de periode der invallen.	
III. — Het Feodale Huis. — A. De diensten	23
Het markgraafschap. — Onze heeren. — Van keizer, hertog en markgraaf. — De keizerlijk-markgravelijke burcht. — De <i>libertas castrensis operis</i> . — De burcht belegerd, 1055. De gewone feodale diensten: rechtspraak, waag, lakenhal, visch- en vleeschbanken, broodhuis, munt, vrijgeweiden. — De bedijkingen: Eyendijk, Steenborgerwaard, Eye- en Pothoekstraat, de Middeldijft, de dijk naar Dambrugge, de Polderdijken. De « <i>novae terrae</i> », de « <i>novi homines</i> ».	

IV. — Het Feodale Huis. — De gemeene lasten	42
De wegenistol van den Eyendijk. — De ridder- (roeder-) en joktol. — Banaliteiten: de weverspenningen. — De kerkelijke tienden.	
V. — De geboorte der kerkelijke Vrijheid, eerste inbreuk op de feodaliteit	49
De Antwerpsche kerktienden gefeodaliseerd. — De investiturstrijd en onze markgraven. — De restitutie door Godfried van Bouillon. — Nieuwe roof door zijn opvolger Hendrik van Limburg.	
Tanchelm en het antisacerdotalisme. Overeenkomst tusschen Godfried I van Leuven en Burchard omtrent tienden en titularissen: Vrijheid.	
VI. — De twee Bevolkingscentrums op het einde der XI ^e eeuw	64
Een centrum buiten de burcht. — De heropbloei van het oude centrum bij de burcht. — De verschillende cellen dezer nieuwe agglomeratie. — Een <i>fossatum</i> gegraven rond dit centrum. — Kerkverhuizing betracht ter vollediging van de inrichting dezes.	
VII. — De verplaatsing der Kerk naar het Burchtcentrum	73
Tanchelm, een schijnreden voor de Norbertijnsche stichting. — Norbertus en de hervormingsbeweging in het bisdom Kamerijk. — Het standpunt van het oude kapittel. De overleg tusschen de twee stichtingen.	
VIII. — De politieke Instellingen der Burgesia	81
Vrijere <i>burgenses</i> . — De <i>villicus (tribunus)</i> . — De Schepenen. Getal. Verkiezing. — De <i>scultetus</i> en de <i>amman</i> . — De volksraadpleging. — Het <i>oppidum</i> heeft een zegel: 1194. — De <i>Antwerpenses</i> hebben een eigen « recht », 1210.	
IX. — Het economisch leven in de Villa Antwerpensis in de XII ^e eeuw. — A. Veeteelt, Landbouw	91
Veeteelt. Inpalming van hemethe. — De Antwerpsche velden. — De groote S. Michielshoeven. — Bedijkingswerken. — Vischerij. — Beteekenis voor de bevolking.	

X. — Het economisch Leven. — B. De Handel te water. 100	100
Reizigersvervoer. — Handelszeevaart. — Zeevaart en zeden. — Rijnsche, Zeeuwsche, Hollandsche en Brabantsche schippers. — De binnenvaart. — De tollèn. — De Roedertol. — De Brabantsche tol van Schakerloo. — Het geleide. — De Vlaamsche Scheldejuridictie.	
XI. — Krijgswezen en Veiligheid. — Antwerpen de Grenswacht	112
Het Frankische <i>Castellum</i> . — De burcht. — De ruïnen van omtrent het jaar 1100. — Nationale beteekenis van de omringing der groote agglomeratiën. — De Antwerpsche muur van rond 1200. — Krijgsdienst.	
XII. — Kerkelijke Inrichting, Godsvrucht, Kunst	122
De wederzijdsche beteekenis der twee kapitels. — Parochiedienst. — Schoolwezen. — De geestelijke overheid. De godsvruchtpraktijken in de kerk: officie en sacrificie. — Bij het volk, relikwiën, autaar, kloosterpij als doodskleed, ziel- en votieffmissen. — Het vrouwelijk ascetisme. Kunstuitingen: kapiteelen, zerk, plaveisel, zegels.	
XIII. — De geboorte der Gemeentelijke Vrijheid in het Brabantsche	135
De nieuwoortige agglomeratiën. — Een internationaal optreden, 1194. — <i>Leges, jus, libertas</i> te Leuven, Aarschot, Nijvel, Gembloers, Vilvoorden — Antwerpsche <i>jus</i> en <i>libertas</i> van vóór de keure.	
XIV. — De Geboorte-Akten der Antwerpsche Vrijheid. 143	143
De drie stukken van Februari-Maart 1221. — Twee vrijheidsstukken. — Beteekenis van <i>antiqua libertas</i> . — De Antwerpsche stukken in de reeks der Brabantsche <i>libertates</i> .	
XV. — De Dragere der Toekomstbeloften... ..	156
Willem Nose, de Jongere. — Deken Hendrik Nose. — Hugo Nose. — De Molendine's. — De Bernecolfs. — Wilmaers, Utenhove, Oyo, Zimaer.	

XVI. — Liefdadigheid als bekroning, en als teeken van zachte tijden	168
Het O.L.V. gasthuis. — Het <i>Domus Leprosorum</i> . — De Gastvrijheid in St-Michielsabdij.	
XVII. — Terugblik. — De drie elementen der stedelijke opkomst	173
De rijksgrens. — De nieuwe landen. — De stroom.	
Chronologische Tafels	177
Markgraven. — Vertegenwoordigers van den markgraaf. — Schepenen. — Proosten van O.L.V. kapittel. — Decani <i>Chris- tianitatis</i> .	
Register	180